

ט"ו טבת תשפ"ו
4 בינואר 2026

**לכבוד,
הוועדה לזכויות הילד**

**מכובדי
שלום רב,**

הנדון: עמדת ארגון הגננות הארצי מבית ההסתדרות הלאומית - "סגירת גני ילדים לסירוגין בשל מחסור חמור בכוח אדם בגיל הרך"

מערכת החינוך הקדם יסודית במדינת ישראל ניצבת כיום בפני אתגר חמור ומתמשך: מחסור חמור בכוח אדם, השווק את אנשי ונשות הצוות עד דק, פוגע באיכות החינוך ובטיחות הילדים, ומביא לנטישה מתמשכת של מקצוע הגננת ותומכת החינוך. בעיה זו נובעת בין השאר מתנאי עבודה לקויים. הגורמים המרכזיים למצוקת כוח האדם:

1. צפיפות יתר במסגרות הגן – גננת אחת ושתי תומכות חינוך אחראיות על כ-35 ילדים בגילאי 3-4, וגננת אחת יחד עם תומכת חינוך אחת על 35 ילדים בגילאי 4-6. זהו יחס בלתי סביר שאינו תואם את הסטנדרטים המקובלים במדינות ה-OECD.
 2. עומס רגולטורי שאינו פרופורציונלי – הגננת נדרשת לנהל צוות, לבצע מיפויים דידיקטיים, לדווח על כל אירוע, לקיים תצפיות, להכין תוכניות עבודה, תוך כדי תפקוד מלא בשטח. רבות מהמטלות ניתן לבצע גם לאחר שעות העבודה הפורמליות, אך תשלום שעות נוספות ניתן במשורה ולא כולל את ההתנהלות השוטפת אלא רק 40 שעות שנתיות לצורך אסיפות הורים, ישיבות צוות ופעילויות עם הילדים מעבר לשעות הגן. ריבוי משימות ללא הפחתת העומס אינו מאפשר תפקוד תקין.
 3. שחיקה מקצועית וחברתית – היעדר זמן תכנון ופיתוח מקצועי, תנאים פיזיים שאינם מותאמים, ולרוב שחיקה מהמתודות בחוסר סמכות מול הורים, פיקוח ורשויות וזאת ללא כל ליווי רגשי או מערכתי קבוע.
 4. מחסור בתקני "גננת צוות" - הזמן הכי קריטי שבו מרגישים את המחסור בכוח אדם הינו כאשר גננת נאלצת להיעדר מהעבודה. לא ניתן לפתוח את הגן ללא התקן המינימלי של גננת ותומכת חינוך, ולכן יש צורך בגננות ממלאות מקום עבור ימים אלה.
- יש להדגיש כי העבודה עם כמות כה רבה של ילדים בו זמנית, תוך דאגה לרווחתם, דורשת יכולת מקצועית משמעותית שכן כל דמות המשפיעה על הילדים הרכים יכולה להצמיח כמו גם להרוס במחי יד עבודה חינוכית שנעשתה במשך חודשים ושנים.
- לכן, טוב עשו במשרד החינוך שהקימו את התקן של "גננת צוות" - גננות בתקן אשר יכולות למלא מקום בגנים וגם לעזור בתגבור בגנים מאתגרים. תקן זה הינו חשוב משתי סיבות. ראשית, היא מאפשרת עודף של גננות לצרכי מילוי מקום ותגבור בגנים בצורה גמישה. שנית - היא משמרת את הגננות שלא קיבלו משרת משלימה או מנהלת גן בתקן מכבד, בניגוד למילוי מקום יומי שהיה נהוג עד כה וראוי שיעבור מן העולם, אשר ניתן שכר קרוב למינימום מבלי להתחשב בוותק או בדרגה של הגננת. יש להבין כי המחסור הגדול הקיים כיום במערכת - רובו הגדול בגלל גננות שנאלצו להסתפק במילוי מקום יומי והבינו שעם ההשכלה שלהן עדיף לעזוב למשרות מחוץ לעולם החינוך (יש לנו דוגמאות רבות לכך). כל הנ"ל גורם לקושי גדול למלא אחר הייעוד של הגננות והסייעות והוא תפקיד החינוך, האווירה בגן מלא היא אווירה דוחקת ולא נינוחה ברוב שעות היום גם עבור הצוות וגם עבור הילדים.
- הצעות הארגון לפתרון הסוגיה:**

- הפחתת מספר הילדים בקבוצה – יש לעבור למודל הדרגתי של עד 25 ילדים לגן בגילאי 4-6, ועד 20 ילדים בגנים של גילאי 3-4.
- החזרת שעות חינוך שבועיות - 3 שעות בשבוע מעבר לשעות העבודה עם ילדי הגן לצורך כל העבודה הניהולית.
- הגדלה משמעותית של תקני גננת צוות, מתוך כוונה לבטל את העסקה לפי שעה הנהוגה כיום.
- ארגון הגננות הארצי שמח ותומך לעבור למודל ארבעה ימי עבודה מלאים (א'-ה'), ובלבד שיקוימו התנאים המוצעים להלן: התייחסות למודל חדש של עבודה שבועית – ביטול ימי שישי כימי לימודים בגן. במקום זאת, יום ו' ישמש ליום תכנון והתפתחות מקצועית מהבית בשכר בדומה למודלים הנהוגים בעולם. נוסף על כך ניתן יום בשבוע בו הגננת-מנהלת הגן והגננת העמיתיה שלה יעבדו בחפיפה ובהלימה. מודל זה יאפשר הפחתת עומס, שיפור איכות הפעולה החינוכית בגן, וצמצום משמעותי בשחיקה. מדובר גם בצעד חשוב שיאפשר לנשות חינוך (רובן אימהות) לאזן בין עבודה למשפחה וכן ליצור הזדמנות לפתיחת הגן גם במקרים שאחת מהגננות נאלצת להיעדר ללא צורך בדמות נוספת ולא מוכרת.

כבוד רב
ארגון הגננות הארצי
מבית ההסתדרות הלאומית.